

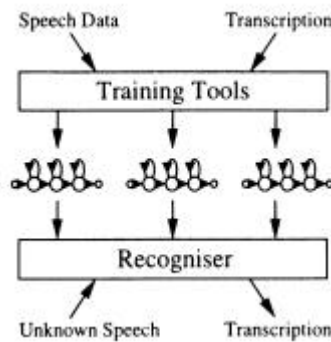
Beszédinformációs rendszerek

/gyakorlat – vázlat/

Gépi beszéd felismerés

Mintaillesztés rejtett Markov-modellekkel

- A beszéd felismerés alapfeladata. (hang \rightarrow szöveg konverzió)
- Statisztikus alapú beszéd felismerés:
 - Tanítás
 - Felismerés
 - Modellek (akusztikus, kiejtési, nyelvtani)

- A beszéd felismerés 2 fő lépése:
 - Lényegkiemelés vagy parametrizálás
 - Felismerés vagy mintaillesztés

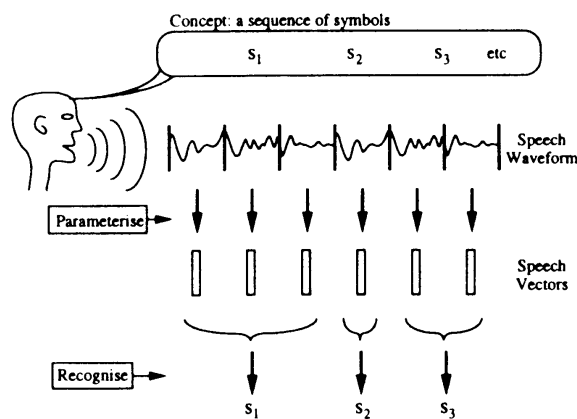

Fig. 1.1 Message Encoding/Decoding

- Parametrizálás: FFT alapú (spektrum számítás), illesztés a halláshoz (lényegkiemelés)
- Mintaillesztés: HMM-mel, másképp fogalmazva: beszédhang-modellek összekapcsolásából készült gráf segítségével.

- Izoláltzavas mintaillesztés HMM-mel (elm.)

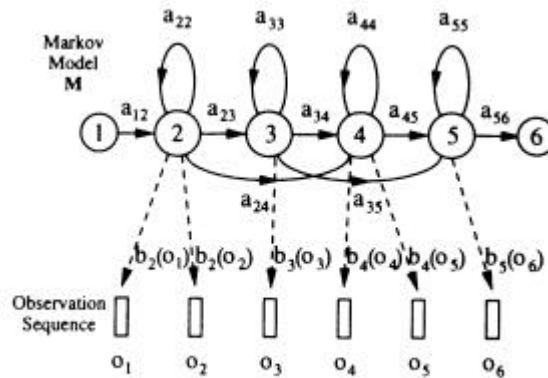

Fig. 1.3 The Markov Generation Model

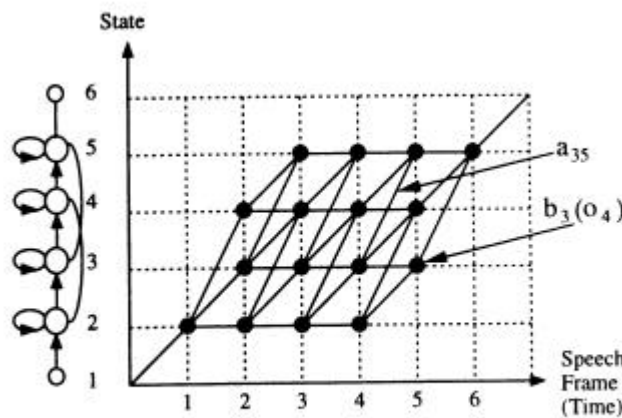

Fig. 1.6 The Viterbi Algorithm for Isolated Word Recognition

Definiáljuk a $\mathbf{d}_t(i)$ mennyiséget, amely a kezdőtől az i . állapotig, az első t db megfigyelés során számított legjobb út valószínűségét jelenti. Ennek segítségével az algoritmus (a modell-állapotok száma N , a tulajdonságvektoroké T):

- Inicializálás: $\mathbf{d}_t(i) = 1$; $t = 0$ -nál minden kezdőállapotra
- Indukciós lépés: $\mathbf{d}_{t+1}(j) = \max_i [\mathbf{d}_t(i) \cdot a_{ij}] \cdot b_j(\mathbf{o}_{t+1})$;
minden $i = 1 \dots N$ és $j = 1 \dots N$ - re. $t = 1 \dots T$
- Leállítás: ha $t = T$.

A mintaillesztés (felismerés) eredménye a végpontok közötti legnagyobb valószínűségű út. Ez adja meg a beszédvektorokról a szövegre történő leképezést.

- 1 v. 2 szemléltető példa
 - Két szavas felismerés Viterbi-algoritmussal. Használt modell: sima “balról-jobbra” CD-HMM 1 Gaussal. (Jellemzővektorok 1 dimenziósak.)
 - Több szavas felismerés, ragozási gráf-szerű HMM-mel. Csak a lehetséges útvonalak követése a trellis-ben, az algoritmus lényegének szemléltetése.

- DTW-s és HMM-es beszédfelismerő élő bemutatása.
 - Voice-Dial
 - az NTT-BUTE városnév felismerő.

Ajánlott irodalom:

<http://htk.eng.cam.ac.uk/>